

# **Dk. David deSilva , Ulimwengu wa Kitamaduni wa Agano Jipya, Kipindi cha 8, Kusoma Waebrania Kulingana na Usafi na Uchafuzi.**

© 2024 David deSilva na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. David deSilva katika mafundisho yake juu ya Ulimwengu wa Kitamaduni wa Agano Jipya. Hiki ni kipindi cha 8, Kusoma Waebrania Kuhusiana na Usafi na Uchafuzi.

Katika mhadhara huu wa kuhitimisha mfululizo huu, tutaangalia kwa pamoja jinsi yale ambayo tumechunguza kuhusu usafi na uchafuzi wa mazingira na haki ambazo mtu huhama kutoka moja hadi nyingine.

Huenda ikafungua kifungu cha Agano Jipya, na kwa mada hii, tutarejea kwenye barua kwa Waebrania. Mojawapo ya mambo ambayo labda tunapaswa kufikiria kwanza ni suala kubwa zaidi la baadhi ya kanuni hizi za usafi katika kutaniko la Wapauli. Kuna uwezekano mkubwa kwamba hadhira ambayo mwandishi wa Waebrania anahutubia iliundwa kama matokeo ya mahubiri ya Paulo au mahubiri ya mmoja wa wenzake wa karibu wa Paulo.

Mojawapo ya dalili chache sana tulizo nazo kuhusu barua yenyewe inatokana na salamu za mwisho katika sura ya 13, mstari wa 23. Mwandishi anaandika nataka ujue kwamba ndugu yetu Timotheo amewekwa huru, na ikiwa atakuja kwa wakati, atakuwa pamoja nami nitakapokuona. Kwa hiyo kiungo hicho na Timotheo, ambaye kwa hakika alikuwa mmoja wa watu wa mkono wa kuume wa Paulo kwenye timu ya Paulo, anaunganisha barua hii na kanisa au makanisa ambayo barua hii inaelekeza kwa misheni ya Paulo.

Ikiwa hii ingekuwa kozi ya Waebrania, tungeweza kuzungumza juu ya maswala ya uandishi kuhusiana na Waebrania. Ni, ningesema, kwa hakika si kwa Mtume Paulo mwenyewe kwa sababu kadhaa, si haba ni ukweli kwamba mwandishi anajinena yeye mwenyewe kuwa analipokea neno kupitia mahubiri ya wengine. Ingawa Paulo yuko wazi na anasisitiza katika nyaraka zake zingine, kama Wagalatia, kwamba alipokea injili na akaja kwa imani kwa ufunuo wa moja kwa moja wa Mungu na sio kupitia mwanadamu au kupitia wanadamu.

Kwa hivyo, labda tunaangalia kifungu kinachotoka kwa misheni ya Pauline. Na rejeleo hili katika 13.23 linaonyesha shauku inayoendelea katika kuratibu mienendo ya washiriki wa timu ya Pauline. Sasa, jambo moja tunaloweza kusema, kwa kuwa hili ni, kwa hiyo, kutaniko la Wapaulo, ni kwamba kipengele muhimu sana cha kanuni za usafi wa Waisraeli tayari kimeshughulikiwa na kuwekwa kando.

Na huo ndio mpaka kati ya Myahudi na asiye Myahudi katika ufahamu wa Paulo wa kile ambacho Mungu amefanya katika Yesu Kristo. Tena, tukigeukia baadhi ya barua za kadinali Pauline, Warumi na Wagalatia, Paulo anaeleza waziwazi na kuendeleza kwa kirefu wazo kwamba kutenganishwa kwa Myahudi kutoka kwa watu wengine wa dunia ni jambo la zamani katika historia ya Mungu ya kushughulika na wanadamu. Na kwamba sasa , katika Kristo, jambo jipya kabisa limetokea ambalo linawaleta Wayahudi na Wamataifa pamoja kwa masharti sawa, kwa masharti sawa.

Ingawa uandishi wa Waefeso unabishaniwa, ninatokea kufikiria kuwa huyu ni Pauline, ambaye aliandikwa na Paulo. Haijalishi ni nani aliyeandika, mwandishi anaelewa kweli msisitizo wa Paulo kuhusiana na ramani za watu na mabadiliko ambayo yametokea katika ramani ya watu kuhusiana na Wayahudi na Mataifa. Kwa hiyo, tunasoma katika 2:14 na 2:15, Mungu amevifanya vikundi vyote viwili kuwa kitu kimoja na ameubomoa ukuta unaotenganisha ambao ni uadui kati yetu.

Ameifuta sheria pamoja na amri zake na kanuni zake ili aweze kuunda ndani yake ubinadamu mmoja mpya badala ya hao wawili, hivyo kufanya amani. Mwandishi wa Waebrania anazungumza pia kuhusu uzoefu wa Roho Mtakatifu kwa upande wa mkutano huo. Wamefurahia mgawanyo wa Roho Mtakatifu kulingana na mapenzi ya Mungu kama sehemu ya uzoefu wao wa kuongoka.

Pia, mwandishi anazungumza juu ya wao kupokea sehemu ya Roho Mtakatifu. Msisitizo huu juu ya Roho Mtakatifu pia unakumbusha mkazo katika barua za Paulo, pamoja na Matendo sura ya 10:11 na 15, kwa athari kwamba utoaji wa Roho Mtakatifu, Roho Mtakatifu, kwa Wayahudi na Wamataifa sawa sawa kwa msingi wa kumwamini kwao Yesu, ni dalili ya kuvuka kwa ramani za usafi za kale za watu. Watu wa mataifa mengine sasa ni watakatifu kwa Bwana pia kama wanamtumaini Kristo, kama vile Wayahudi walivyo watakatifu kwa Bwana kama wanavyomwamini Kristo.

Na utoaji wa Roho Mtakatifu kwa wote wawili katika Kristo unathibitisha uandishi huu wa ramani za usafi. Kwa hiyo, ikiwa Mungu hakukusudia tena kizuizi kiwepo kati ya Myahudi na Mmataifa ndani ya watu wapya wa Mungu waliokusanywa pamoja katika Kristo, kanuni zote za usafi zinazohusiana na kudumisha mpaka huo zinaanguka na, kwa kweli, zinahitaji kuwekwa mbali hadi zinatenganisha kile ambacho Mungu ameunganisha sasa katika mwili mmoja. Kwa hivyo, tunapata Ukristo wa Paulo ukikataa ulazima wa kanuni za lishe, na kwa kweli, kulazimisha kukataliwa kwa kanuni za lishe ambapo hizo zinaweza kuwaweka Wayahudi kula katika Wakristo wa Kiyahudi tofauti wakila kwenye meza tofauti na Wakristo wa Mataifa.

Tunaona hilo likiakisiwa, kwa mfano, katika Wagalatia 2:11 hadi 14 kwa uwazi kabisa. Na hapa katika 1 Timotheo 4:4 hadi 5, kwa namna ya kutamka kama kanuni ya jumla, kila kitu kilichoumbwa na Mungu ni kizuri, na hakuna kitu cha kukataliwa mradi

kimepokewa kwa shukrani. Na hili ndilo neno kuu, kwa kuwa limetakaswa kwa neno la Mungu na kwa maombi.

Hata hivyo, kwa kupendeza, Paulo mwenyewe na washiriki wa misheni ya Paulo wanaendelea kuwa waangalifu sana kuhusu vyakula vilivyotolewa dhabihu kwa sanamu. Ikiwa chakula kimetengwa na uhusiano wowote, nyenzo au maneno, na sanamu, ni sawa. Lakini mara tu mada ya ibada ya sanamu inapotokea, inakuwa ni kitu cha kujiepusha nayo kwa sababu mpaka huo, mpaka kati ya watu wa Mungu na Kristo na mazoea ya ibada ya sanamu, unabaki kuwa mpaka ambao lazima ulindwe kwa gharama yoyote.

Hata utunzaji wa Sabato, ambao ulikuwa ni alama nyingine ya wazi ya tofauti, na tohara kama haki, haina tena thamani ya maagizo katika jumuiya mpya ya Kristo kwa kadiri Paulo na utume wake wanavyohusika. Na wakati mwandishi wetu, mwandishi wa Waebrania, anapoandika kuhusu pumziko la Sabato katika sura ya 4:9 hadi 11, raha ya Sabato inayomhusu yeye sio mapumziko ya siku ya saba kila juma katika ulimwengu huu. Ni pumziko la Sabato linalofurahiwa zaidi ya eneo hili milele.

Ni mahali ambapo Mungu ameenda kupumzika, ulimwengu wa kiungu zaidi ya uumbaji unaoonekana. Ni nchi ya kimbingu, jiji la kudumu, makao ya kimbingu ambamo uwepo kamili wa Mungu unakaa. Yote ya aina hiyo ya kusema mbele, aina ya kuangazia upya usafi na maswala ya uchafuzi wa mazingira ndani ya misheni ya Pauline, bado tunapata lugha ya usafi ikitumika kuimarisha mipaka.

Hata hivyo, sio mpaka kati ya Myahudi na Mmataifa kama hivyo, bali ni mpaka mpya kati ya Mkristo, awe Myahudi au Mmataifa, na asiye Mkristo, awe Myahudi au Mmataifa. Hili laonekana, kwa mfano, katika njia ya kawaida ya kusema juu ya Wakristo kuwa watakatifu, aina ya neno pekee kutoka Kilatini, linalomaanisha watakatifu, waliotakaswa. Huu ni mfano mmoja, na tunauona kote katika Waebrania, kwa mfano, katika 6:10. Mwandishi anarejelea makusanyiko yanayohudumiana, kuwahudumia watakatifu, na kuendelea kutumikia.

Na katika salamu za kumalizia, anawaomba wasikilizaji wasalimie watakatifu wote, wote waliotakaswa, watakatifu wote. Hata anazungumza kwa uwazi zaidi katika 2:11 kuhusu yeye anayetakaswa na wale wanaofanywa kuwa watakatifu, wote kutoka asili moja, yaani, Kristo na wale wote walio ndani ya Kristo. Lakini anazungumza basi kwa uwazi sana juu ya wale walio ndani ya Kristo kutengwa, kutakaswa, kupitia aina fulani ya hatua ya kiibada, hata kama ibada hiyo inaeleweka kabisa kwa njia ya mfano, ambayo inawatenga kwa ajili ya Mungu kwa njia ambayo wengine hawajatengwa kwa ajili ya Mungu.

Mwandishi wa Waebrania anaenda mbali zaidi ya hili, hata hivyo, kueleza hasa jinsi Wakristo wametengwa kwa ajili ya Mungu, wametakaswa na kutakaswa, si tu ili wawe wa Mungu, bali kuingia katika uwepo wa Mungu mtakatifu usio na upatanishi.

Huu ni msukumo mkuu wa Waebrania, ambao tutazungumzia kwa undani kidogo, lakini kuutupa tu hapo. Mwandishi wa Waebrania anapendezwa sana na ukweli kwamba chini ya agano la kale, ramani ya nafasi ilibaki isiyoweza kukiuka.

Haijalishi ni nini kilifanyika hekaluni, Mwisraeli wa kawaida hangeweza kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu. Upatikanaji wa Mungu ulikuwa hivyo katika ramani hii ya watu na nafasi. Ufikiaji wa Mungu ulikuwa na mipaka, na hapakuwa na njia ya kuvuka mipaka ili kuja mbele za Mungu.

Sasa, kwa maana moja, bila shaka, kila Mwisraeli angeweza kuja mbele za Mungu. Zaburi ni ushuhuda wa maisha muhimu ya maombi. Na ili tu kuweka tangazo lingine la Apocrypha, maombi kadhaa yanayopatikana humo ni ushuhuda wa maisha muhimu ya maombi ya Wayahudi katika kipindi hiki chote kwa maana ya kwamba wangeweza kuja mbele za Mungu.

Lakini katika maana nyingine halisi, hawakuweza kuja mbele za Mungu. Ilibidi wasimame hapa na kuwaacha wengine waende mbele kidogo, hata mtu mmoja. Na mwandishi wa Waebrania anavutiwa na ukweli kwamba kwa kifo cha Yesu, yote hayo sasa yamepeperushwa mbali.

Na kila mtu anayemkaribia Mungu kwa njia ya Kristo amewekwa, ametakaswa, anafanywa mtakatifu kwa kadiri ya kwamba hawezi tu kwenda katika Patakatifu pa Patakatifu hapa duniani, ambayo ni nakala tu hata hivyo lakini kwa kweli anaweza kuingia katika ulimwengu wa kimungu na kuishi humo milele katika uwepo halisi wa Mungu. Na kwamba, kwa mwandishi wa Waebrania, ni mafanikio makubwa ambayo yametokea sasa katika Kristo. Ili kurejea tulipo katika wasilisho hili mahususi, ingawa, tunaangalia maandiko machache ambayo mwandishi anazungumza kuhusu hili.

Katika sura ya 10, mstari wa 10, anasema, tumefanywa watakatifu kwa toleo la mwili wa Kristo, wa Yesu Kristo, mara moja na kwa wakati wote. Na mistari michache tu baadaye katika 10:14, kwa toleo moja, Kristo amekamilisha milele wale wanaofanywa watakatifu. Mwandishi anazungumza hapa juu ya aina ya ibada ya utakaso, kwa kila mtu, lakini ibada ya utakaso ambayo imetokea kwa watu wanaomwamini Yesu kwa sababu ya kifo cha Yesu.

Tofauti na ramani ya watu wa Israeli ya kale, ambapo makuhani pekee ndio waliopitia ibada ya utakaso iliyowatenga kuhudumu katika patakatifu, mwandishi wa kitabu cha Waebrania anakiona kifo cha Yesu kuwa kitu ambacho kimebadilisha na kutakasa mwanadamu wa kawaida anayemtumaini Yesu ili wote kwa pamoja waweze kuvuka mipaka hiyo na kuingia katika uwepo halisi wa Mungu. Sasa, mwandishi anakubali msingi wa msingi unaoweka msingi wa mfumo wa dhabihu wa Israeli, na hiyo ni rahisi, bila kumwaga damu, hakuna ondoleo la dhabibi. Lakini anaitumia kwa kifo cha Yesu, kinyume na dhabihu za mafahali na mbuzi, kuwa

kuondolewa kwa uamuzi wa dhambi za mwamini, si kutoka kwa dhamiri za mwamini tu bali pia kutoka katika kumbukumbu la Mungu lenyewe.

Na kwa hiyo, twasoma katika Waebrania 9, mistari 13 hadi 14, ikiwa damu ya mafahali na mbuzi na majivu ya ndama ya ng'ombe yaliyonyunyiziwa huwatakaswa wale ambao wametiwa unajisi kwa habari ya usafi wa mwili, je! Hapa, ili kutoa hoja yake, mwandishi anaweka dichotomy kati ya utakaso wa nje na utakaso wa ndani. Pia anaangalia dhabihu za wanyama chini ya kanuni ya sheria ya Walawi kama vitendo vinavyotunza uchafuzi wa nje na kukabiliana nao, lakini haushughulikii uchafuzi wa ndani. Anatoa dai kwamba dhabihu iliyo bora zaidi kuliko kujitoa kwa Yesu mwenyewe, tendo lake kamilifu la utii, ni kusema kwa upuuzi, ni sabuni ya kiibada yenye nguvu kubwa zaidi.

Ni safi kabisa ambayo hutoa, sio tu usafi wa nje unaofanya jambo fulani, unaoruhusu mwingiliano fulani na Mungu, lakini utakaso kote ambao unaruhusu ufikiaji wa karibu kabisa kwa Mungu mahali pa Mungu mwenyewe, katika nafasi ya Mungu mwenyewe, mbinguni kwenyewe. Kama nilivyokwisha sema, lakini sasa nataka kuzungumza kwa undani zaidi juu ya mwandishi wa Waebrania kuandika tena ramani za nafasi takatifu na wafanyikazi ambao tulikutana nao katika mhadhara wetu uliopita. Tulizungumza kuhusu ramani ya hekalu, na tunahitaji kukumbuka hilo kiakili hapa.

Mwandishi wa Waebrania anafahamu, anafahamu sana, juu ya upatikanaji wa daraja la Mungu unaoonyeshwa na ramani hizo za hekalu na ramani ya watu wanaoweza, ambao wameandaliwa kwa nguvu ya daraja kubwa zaidi za utakatifu, kuvuka mistari ipi kwenye ramani hiyo. Mwandishi wa Waebrania anaamini kwamba hii inaonekana kuwakilisha hatua mpya kabisa katika tafakari ya Kiyahudi, tafakari ya Kikristo ya Kiyahudi juu ya Agano la Kale. Mwandishi wa Waebrania anaamini kwamba hiyo haikuwa bora zaidi ya Mungu kwa watu wa Mungu, kwamba maono ya Mungu kwa watu wa Mungu hatimaye yalihatiji kuvuka mipaka hiyo ya kufikia uwepo wa Mungu mwenyewe kama ramani hizo zilivyopangwa na kudumishwa.

Mwandishi mwenyewe haonekani kuwa na matumizi yoyote kwa nafasi takatifu huko Yerusalemu, ingawa anavutiwa sana nazo. Anazungumza juu yao kwa ukali kwa msingi wa maandiko, kinyume na msingi wa uzoefu. Kila kitu anachosema kuwahusu ni kuhusu maskani, kuhusu hema.

Hazungumzii juu ya hekalu zuri la marumaru lililokuwepo wakati wake, kwa uwezekano wote, lilikuwepo wakati wa uandishi wake. Kwa sababu hizi si nafasi ambapo upatanishi mzuri na Mungu hutokea, ni za umuhimu wa pili na wa mfano.

Mwandishi wa Waebrania, kama Wayahudi wengi wa kipindi cha Hekalu la Pili, walichukulia hema au hekalu kuwa nakala ya hekalu la mbinguni. Mwandishi wa Waebrania, lakini sio yeye tu, watu kama vile mwandishi wa Hekima ya Sulemani,

angalia mstari katika Kutoka ambao unaniepuka kwa sasa katika suala la sura na rejea ya mstari, lakini Mungu anamwambia Musa, angalia kwamba ufanye vitu vyote sawasawa na mfano ulioonyeshwa mlimani. Ninataka kusema Kutoka 2540, lakini hiyo ni aina ya kete kwangu.

Na Wayahudi wakisoma maana hiyo, sawa, Musa hakuonyeshwa ramani, bali Musa alionyeshwa hekalu la mbinguni. Na alitoa maagizo juu ya jinsi ya kutengeneza kielelezo cha hiyo katika nafasi za kidunia ambapo dhabihu na upatanishi ungefanywa. Mwandishi wa Waebrania kisha anasema, unajua, hatujali sana juu ya upatanishi unaotokea katika nakala ya kidunia.

Tunajali kuhusu upatanishi unaofanyika katika hekalu lenyewe, hema lenyewe, ambamo Mungu anakaa. Kitu hicho ambacho maskani na kisha hekalu walikuwa nakala. Hapa, tutazungumza kuhusu kifo cha Yesu na kupaa kwake mbinguni.

Hekalu la kidunia lilikuwa kielelezo tu. Upatanishi wenye matokeo ungehitaji kungojea mtu ambaye angeweza kuingia patakatifu pa mbinguni. Hapo, upatanishi ungetungwa ambao ungefanya tofauti kuu katika ufikiaji wa mwanadamu kwa Mungu.

Hiyo ingevunja mipaka yote ya kumfikia Mungu ambayo iliwakilishwa katika ramani ya Walawi ya nafasi na wafanyakazi. Mwandishi anabisha kwamba mfumo wa dhabihu wa maskani ya jangwani, hema ya jangwani, na kisha, bila shaka, baadaye hekalu la Yerusalemu, haukuweza kamwe kushughulikia dhambi za watu kwa uthabiti. Alivyosema, iliwezesha utendaji wenye kuendelea kati ya watu na Mungu kwa kadiri fulani lakini haikushughulika kwa uthabiti na dhambi hizo hivi kwamba watu wenyewe wangeweza kufanywa kuwa safi, safi vya kutosha, na watakatifu, ili kumkaribia Mungu zaidi ya zile ramani za nafasi takatifu za Israeli zilivyoruhusiwa.

Mwandishi wa Waebrania anaangalia nyuma na kusema watu hao hawakuweza hata kuingia katika nakala ya kidunia ya patakatifu pa patakatifu, achilia mbali kuingia mbinguni kwenyewe, patakatifu halisi pa patakatifu ambapo uwepo wa Mungu si aina ya ishara tu bali unatimizwa kikamilifu. Kwa nini? Mwandishi anasema kwa kushangaza sana katika 10:4, haiwezekani kwa damu ya mafahali na mbuzi kuondoa dhambi. Sasa, hilo ni tangazo la kutokeza wakati maandiko, Mambo ya Walawi 17:11, yanasema uhai wa mwili u katika damu.

Nimewapa ninyi hiyo damu ili kufanya upatanisho kwa ajili ya nafsi zenu juu ya madhabahu, kwa maana kama uhai, ni damu inayofanya upatanisho. Lakini mwandishi anaangalia kihistoria mazoezi ya watu wa Kiyahudi na taarifa kwamba dhabihu hizi hutokea tena na tena na tena, na hakuna mabadiliko kwa watu. Anatazama marudio ya dhabihu za wanyama, hasa katika siku ya upatanisho ya kila mwaka, na anapendekeza kwamba kurudia-rudiwa kunaonyesha kutofaa kwao, au sivyo, anauliza kwa kejeli, je, zisingalikuwa zimekoma kutolewa? Pia, ingawa, yeye

atoa dai hili la ujasiri kwa sababu uchafuzi uliohitaji kuondolewa zaidi ulikuwa ni suala la dhamiri ya kibinadamu, kwa hiyo bila kufikiwa na kile mwandishi aliona kuwa haki nzuri kwa ajili ya utakaso wa nje tu, na suala la kuharibiwa kwa patakatifu pa patakatifu pa mbinguni, kwa hiyo makuhani wakuu Walawi hawakuweza kufikiwa.

Kwa hiyo, kila kitu kilichotukia katika siku ya haki za upatanisho katika hema la kukutania jangwani au katika hekalu la Yerusalemu kilikuwa kielelezo na kielelezo cha kile kilichohitajika kutokea ili kufanya utakaso wa hakika kwa niaba ya watu. Kwa hiyo, mwandishi anahitimisha mwaka wa 923, ilikuwa ni lazima basi nakala za patakatifu pa mbinguni, nakala zile zikiwa maskani ya duniani, zisafishwe kwa vitu kama vile damu ya mafahali na mbuzi, lakini mahali pa mbinguni penyewe palihitaji kusafishwa kwa dhabihu zilizo bora zaidi kuliko hizi. Kwa hiyo, kifo cha Yesu ndicho atakachotanguliza kama kile kitakacholeta utakaso huo.

Zaidi ya hayo, mwandishi anapendekeza kwamba makuhani Walawi wenyewe hawakutosha kwa kazi hiyo. Sehemu ya kuanzia ya mwandishi hapa tena ni kanuni ya jumla inayoweka msingi wa ibada ya hekalu la Yerusalemu. Na hapa nilisoma kutoka Waebrania 5 :1 kwamba kila kuhani mkuu aliyetwaliwa kutoka miongoni mwa wanadamu huwekwa kwa niaba ya wanadamu katika mambo yanayomhusu Mungu.

Lakini dhima ya kuhani mkuu juu ya dhambi inahitaji kwamba kwanza atoe dhabihu ili kushughulikia dhambi zake mwenyewe na za jamaa yake kabla ya kutoa dhambi kwa niaba ya watu. Hiki ni kipengele mashuhuri cha matoleo ya kila siku na pia siku ya matoleo ya upatanisho kama maelezo, au niseme maagizo ya namna hiyohiyo, katika maonyesho ya Mambo ya Walawi. Mnyama wa kwanza aliyetolewa dhabihu ni kwa ajili ya dhambi za kuhani, si dhambi za watu.

Yesu, hata hivyo, akiwa hana dhambi na hivyo bila uchafuzi wowote ndani yake, ni mpatanishi bora zaidi kimaalezo. Anawekwa kuwa kuhani au mpatanishi, hata hivyo, si kwa msingi wa nasaba, si kwa sababu anatoka katika kabila hilo ambalo lilitengwa na makabila mengine ili liwe takatifu kwa Bwana, kabila la Lawi, lakini badala yake anawekwa kuwa kuhani kwa msingi wa maisha yasiyoweza kuharibika. Na hapa, bila shaka, mwandishi anafikiria juu ya ufufuo wake kutoka kwa wafu.

Mwandishi ametoka tu kuinua nyundo ya kitheolojia katika misingi ya mistari ya ndani ya Israeli ya upambanuzi na uongozi, utofautishaji wa Lawi kutoka kwa Waisraeli wengine na, ndani ya hiyo, koo za makuhani ndani ya familia ya Lawi. Sasa, mwandishi anakitazama kifo cha Yesu kuwa ni kitendo cha kuwaweka wakfu watu, ambacho kinawachukua watu ambao ni wa kawaida, na kuwafanya watakatifu ili waweze kupata njia ya kumkaribia Mungu ambayo ni makuhani waliowekwa wakfu tu na hata kuhani mkuu aliyewekwa wakfu waliwahi kufurahia, na hata zaidi ya hapo. Na hivyo, anatafsiri kifo cha Yesu na utii kwa Mungu na kupaa kwa Yesu mbinguni kama kubeba umuhimu wa siku ya upatanisho ya ulimwengu.

Sasa, tunatumai, utaendelea na kusoma Waebrania 7 hadi 10 na ufikirie juu yake katika maneno haya unapofanya hivyo. Usipoteze ukweli kwamba mwandishi anatumia lugha hii, kiolezo hiki cha matambiko, siku ya upatanisho kama mfumo wa tafsiri ya kusulubiwa na matokeo yake. Na kwa hivyo, unajua, inaonekana kwamba hatupaswi kufanya sitiari za mwandishi kuwa kitu halisi zaidi.

Hatupaswi kuwazia Yesu akiingia mbinguni kwenye beseni la damu yake mwenyewe. Sio nyenzo ya nyenzo ambayo ni muhimu. Ni utiifu wa Yesu kwa Mungu hadi kifo ndio wa maana na una athari hii ya kuweka wakfu.

Lakini mwandishi wa Waebrania, mafumbo yake na tafsiri yake ina nguvu na nguvu ya maelezo kwa sababu tu ya nguvu na nguvu ya kanuni za usafi na haki za utakaso na haki za utakaso katika ulimwengu wa kale. Sasa, ingawa tutakuwa tumepungukiwa kidogo kuhusiana na baadhi ya mambo ambayo nimeshasema tayari, nataka kutazama hapa kwenye taratibu za ibada ya siku ya upatanisho yenyewe kama inavyopatikana katika Mambo ya Walawi 16, na kisha kile mwandishi wa Waebrania anaifanya kama mfumo wa kufikiria juu ya kifo na kupaa kwa Yesu. Kwa hivyo, katika siku ya upatanisho, kwenye Yom Kippur, idadi ya vitendo hutokea kwa utaratibu fulani.

Kwanza, na nitaacha baadhi ya mambo; vinginevyo, ningekusomea tu Mambo ya Walawi 16. Kwanza, kuhani mkuu anaoshwa kidesturi, kuzamishwa ndani ya maji ambayo yanahusu uchafuzi. Kisha kuhani mkuu anatoa fahali kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe na dhambi za nyumba yake.

Anachukua damu ya fahali huyu ndani ya Patakatifu pa Patakatifu na ananyunyiza damu ya fahali juu ya kifuniko cha Sanduku la Agano mara saba. Kisha ataleta mbuzi wawili mbele za Bwana na kuwapiga kura na juu ya yule ambaye kura hii itaangukia juu yake, anamtoa dhabihu huyo, anamwua huyo, na kuchukua sehemu ya damu yake tena ndani ya Patakatifu pa Patakatifu na kunyunyiza tena kifuniko cha Sanduku la Agano, ambalo pia linajulikana kama kiti cha rehema. Kifuniko cha Sanduku la Agano ni mahali ambapo Mungu huketi juu, msingi wa kiti chake cha enzi mahali hapo.

Kwa hiyo, ananyunyiza Sanduku la Agano tena kwa damu ya mbuzi huyu. Kisha anaweka mikono juu ya mbuzi mwingine, yule mbuzi aliye hai, na kwa njia ya mfano anahamisha kwa mbuzi huyo dhambi zote za watu wote wa Israeli. Na kisha anamtuma yule mbuzi jangwani awe wa Azazeli, ili afe.

Hata hivyo, jambo la maana ni kwamba mbuzi, katika kutanga-tanga kwake, anaziondoa dhambi na uchafuzi wa watu mbali na watu, mbali na kambi. Na, bila shaka, kisha baadaye, mbali na maeneo ya makazi ya Israeli. Kisha, kuhani mkuu afanya ibada nyingine ya kuosha.

Baada ya hayo yote kuisha, naye anatoa sehemu fulani ya fahali na sehemu ya mbuzi wa kwanza kuwa toleo la kuteketezwa, angalau mafuta yanatolewa. Lazima nikiri kwamba katika usomaji wangu, kitabu cha Walawi hakieleweki kidogo katika hatua hii, lakini mimi si msomi wa Mambo ya Walawi.

Mabaki ya wanyama hawa, basi, hutolewa nje ya kambi na kuteketezwa kabisa na moto. Wanatunzwa kabisa nje ya kambi. Ona kwamba kulingana na ibada hii, watu wote na patakatifu pa patakatifu pa patakatifu, wanahitaji utakaso wa dhambi.

Kwa hiyo mbuzi wawili. Hili la mwisho, utakaso wa patakatifu pa patakatifu, kwa kiasi kikubwa linawakilisha dharau, unajisi, na kwa hiyo tishio la kwamba dhambi kati ya watu huko nje katika nchi inawakilisha uwepo wa Mungu mtakatifu katikati yao. Sasa haya yote yanakuwa mfumo wa mwandishi wa tafsiri ya Kiebrania ya kusulubishwa na kupaa kwa Yesu.

Na kama nilivyokwisha kutaja, anazungumza na kukisia ufufuo. Ni kwamba tu ufufuo wenyewe hauingizii Waebrania 9 na 10 kwa kila sekunde. Kwa hivyo, haina jukumu katika toleo hili la ulimwengu la ibada hii.

Jambo la kwanza la kustahiki ni ukosefu wa hitaji la kuhani huyu kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe. Tunasoma katika Waebrania 7 kwamba tofauti na makuhani wakuu wengine, Yesu hana haja ya kutoa dhabihu siku baada ya siku, kwanza kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe na kisha kwa ajili ya dhambi za watu. Alifanya hivi, akitoa dhabihu kwa ajili ya dhambi za watu, alifanya hivyo mara moja tu alipojitoa mwenyewe.

Kwa maana Sheria huwaweka makuhani wakuu wale walio chini ya udhaifu na hivyo wanatakiwa kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zao wenyewe. Lakini neno la kiapo lililokuja baada ya sheria, limemweka mwana ambaye amekamilishwa milele. Kisha, hiyo ni aina ya hatua isiyo na uwiano kwa sababu Yesu hafai kufanya kile ambacho makuhani wakuu walipaswa kufanya kuhusiana na yule mnyama wa kwanza, ng'ombe, ambaye alitolewa kwa ajili ya dhambi za kuhani mwenyewe.

Kisha, mwandishi wa Waebrania anazungumza juu ya kifo cha Yesu nje ya mji. Anaona inafaa kwamba mahali pa kusulubiwa hapakuwa ndani ya kambi, lakini ilikuwa nje ya kambi kama ilivyokuwa. Na anachora ulinganifu huu katika sura ya 13.

Kwa maana miili ya wale wanyama ambao damu yao huletwa ndani ya Patakatifu na kuhani mkuu kama dhabihu ya dhambi, huchomwa nje ya kambi. Kwa hiyo, Yesu pia aliteseka nje ya lango la jiji ili awatakase watu kwa damu yake mwenyewe. Kwa hiyo, tuna ulinganifu huo ambapo Yesu, kwa kweli, anachukua juu yake mwenyewe daraka la yule mbuzi aliyechinjwa kwa ajili ya dhambi za watu.

Lakini pia, hatushughulikii tu dhambi, samahani, doa la dhambi kwenye dhamiri zetu. Pia tunashughulika na uchafuzi wa dhambi katika uwepo wa Mungu. Na hivyo, mwandishi wa Waebrania anaangalia kuingia kwa Yesu mbinguni kama sehemu ya tata hii ya ibada, kama anavyoandika katika sura ya 9, mistari ya 11 na 12.

Kristo alipokuja akiwa kuhani mkuu wa mambo mema yatakayokuwapo, ndipo kwa hema iliyo kuu na kamilifu zaidi, isiyofanywa kwa mikono, isiyo ya ulimwengu huu, aliingia mara moja tu katika Patakatifu, si kwa damu ya mbuzi na ndama, bali kwa damu yake mwenyewe, na hivyo kupata ukombozi wa milele. Na tena, katika Waebrania 9, 23 hadi 24, mwandishi anaandika juu ya kunyunyiziwa kwa damu ya fahali na mbuzi kwenye kifuniko cha Sanduku la Agano. Anaandika kwamba ilikuwa ni lazima kwa michoro ya mambo ya mbinguni kutakaswa kwa ibada hizi, lakini mambo ya mbinguni yenyewe, patakatifu halisi la Mungu zaidi ya mbingu zinazoonekana, yahitaji dhabihu bora zaidi kuliko hizi.

Kwa maana Kristo hakingia katika patakatifu palipofanywa kwa mikono ya wanadamu, mfano wa patakatifu pa kweli, bali aliingia mbinguni kwenyewe sasa ili aonekane mbele za Mungu kwa ajili yetu. Kuna hata kidogo muunganisho wa ujio wa pili katika ibada hii kwa sababu, bila shaka, kuhani mkuu angetokea tena kutoka mahali patakatifu, na kutokea huko tena kungeashiria hitimisho lenye ufanisi na mafanikio ya taratibu za siku ya upatanisho. Na vivyo hivyo Kristo naye, akiisha kutolewa sadaka mara moja azichukue dhambi za watu wengi, atatokea mara ya pili, atarudi kutoka katika patakatifu pa patakatifu pa mbinguni, atarudi na kuonekana mara ya pili, si kushughulikia dhambi, bali kuwaokoa wale wanaomngoja kwa hamu.

Utiifu wa Yesu kwa niaba ya wafuasi wake kwa njia hiyo unaathiri utakaso kamili kama vile wafuasi wake walivyo sasa, na haya ndiyo mafanikio makubwa, wafuasi wake sasa wanafanywa kufaa kuvuka si tu kizingiti kuingia patakatifu pa patakatifu huko Yerusalemu, kwa sababu huo ni mfano tu, ambao hauhesabiki, bali kuvuka kizingiti na kuingia patakatifu pa patakatifu ili kufurahia uwepo wa Mungu mbinguni yenyewe na huko. Na hivyo mwandishi anaandika, kwa hiyo, nasikitika hii ni sura ya 10, mstari wa 19 na kufuatia, kwa hiyo ndugu na dada, kwa kuwa tuna ujasiri wa kuingia patakatifu kwa damu ya Yesu, na tukaribie kwa moyo wa kweli na utimilifu wa imani, baada ya kuiosha mioyo kutoka kwa dhamiri mbaya na kuosha mwili kwa maji safi. Kuna kile kinachoonekana kwangu kuwa ni kumbukumbu ya wazi ya ubatizo katika aya hii, ambayo ina jukumu fulani katika kutumia utakaso kwa Mkristo binafsi, kama vile kuhani mkuu alipaswa kufanya ibada ya kuzamisha kabla ya kuingiza nakala ya patakatifu pa patakatifu.

Katika Kristo, kumfikia Mungu hakuzingiwi tena na miiko ya uchafuzi na mistari isiyopitika bali inakuwa ni kurudi nyumbani kwa sherehe ambapo wana na binti wengi wanaweza kuingia katika nyumba ya baba zao mbinguni kwenyewe. Kwa sasa, ni tumaini la Mkristo ambalo linaingia katika upande wa ndani wa pazia ambapo Yesu aliingia kama mtangulizi kwa niaba yetu, na picha hiyo kutoka kwa Waebrania 6

inafikiri kwamba tuna aina fulani ya kuunganisha katika patakatifu pa patakatifu pa mbinguni, na kwamba kuunganisha ni tumaini letu, uhusiano wetu na Yesu, waanzilishi wetu, mtangulizi wetu ambaye amekwenda huko kwa niaba yetu. Waamini wanapoendelea na safari yao ya imani, badala ya kurudi nyuma, wao wenyewe wanakaribia zaidi na zaidi kwenye kizingiti cha mbingu yenyewe, ambayo wamefanywa kufaa kuvuka kupitia dhabihu ya Yesu ya kuweka wakfu.

Na kwa hivyo, kama maandishi ya ufadhili na ulinganifu ambayo tulichunguza hapo awali katika somo letu la nne, usafi na lugha ya dhabihu pia huwasukuma wasikilizaji mbele katika njia ya ufuasi hadi lengo dhidi ya nguvu ya upinzani wa jirani zao. Hili pia linaonyeshwa katika ukweli kwamba kuacha kukusanyika kwenu pamoja sasa kunafafanuliwa kuwa ni kutenda dhambi kwa makusudi, ambayo, na hapa tena, mwandishi anakubali na kutumia mawazo ya kanuni za usafi za Torati, ambayo hakuna sadaka kwa ajili ya dhambi. Matendo mahususi sasa yanakuzwa na mwandishi kama matendo ambayo yana thamani kwa uhusiano kati ya Mungu na watu wa Mungu.

Kwa wazi, dhabihu zozote za Walawi hazina thamani tena kwa sababu zote zimepitishwa na kuvuka katika dhabihu moja ya Yesu kwa niaba yetu. Hata hivyo, kama watu waliowekwa wakfu, wanafunzi sasa wako katika nafasi ya kutoa aina ya huduma ya ukuhani, na kutoa matendo ambayo yanakuwa njia mpya ya kubadilishana kati ya Mungu na watu wa Mungu. Kwa hiyo, tunasoma katika Waebrania 13, Basi, kwa njia yake Yesu basi, na tumtolee Mungu dhabihu ya sifa daima, dhabihu ya sifa, yaani, tunda la midomo iliungamayo jina lake.

Tusisahau kutenda mema au kushiriki, maana dhabihu za namna hii Mungu hupendezwa sana. Kwa hiyo, mwandishi huwaacha wasikilizaji wake, wasikilizaji wake waliojiweka wakfu, ambao sasa wako tayari, wakati wowote siku ifikapo, kuingia mbinguni kwenyewe, patakatifu halisi pa patakatifu pa Mungu. Anawaacha na wajibu huu wa kikuhani, kana kwamba ni, kuendelea kushuhudia Kristo katikati ya ulimwengu unaoweza kuwa na uadui na kuendelea kutoleana matendo ya upendo na huduma, kwa maana mambo haya yakikusanywa pamoja ni dhabihu, ni lugha ya kubadilishana ambayo ina maana sasa kwa Mungu upande huu wa Yesu.

Ugunduzi wetu, wa kanuni za usafi wa kihistoria na uchafuzi wa mazingira na Waebrania, bila kutaja misheni ya Paulo kwa ujumla zaidi, unaweza kutuongoza kuchunguza upya kanuni za usafi leo. Na kwa upande mmoja, wanatupa changamoto kuvuka mistari fulani. Tunaishi nje, au tunakataa kuishi nje, imani kwamba wote ambao wamemwamini Kristo ni mwili mmoja katika Kristo.

Kuepuka uchafuzi ni mbinu ya kulinda usafi au utakatifu, lakini Yesu mwenyewe alifafanua upya jinsi tunapaswa kuakisi utakatifu wa Mungu. Sio tena suala la kuwa mtakatifu, na kwa hivyo kujiepusha na uchafuzi fulani kabisa, na kuwa macho dhidi

ya watu waliochafuliwa, kwa maana mimi ni mtakatifu, lakini sasa ni mwenye huruma kama Baba yenu alivyo na huruma. Na huo ni mkakati tofauti sana.

Huo ni mkakati wa kuonyesha fadhili kama njia ya kuakisi tabia muhimu ya Mungu. Unaweza kuona kutoka kwa syntax kwamba ni mabadiliko ya Mambo ya Walawi 11. Iweni watakatifu, kwa kuwa mimi ni mtakatifu.

Uwe na huruma, kwa maana mimi ni mwenye rehema. Kugeuzwa kwa ramani za Israeli za usafi na uchafuzi katika huduma ya Yesu na katika harakati alizozaliwa nazo zinatupa changamoto ya kuchunguza yetu wenyewe, jamii zetu, na ramani za taifa letu za safi na zisizo safi, ramani za watu wa ndani na nje, na kutoruhusu mistari hiyo, au ramani hizo, kuinua maono ya Mungu kwa ubinadamu mmoja mpya katika Kristo. Wakati huo huo, kuna mistari ya kuendelea kutazama.

Mwili wa Kristo ni mtakatifu. Imesafishwa na kutakaswa kwa ajili ya pendeleo kubwa la mwingiliano wa karibu na Mungu mtakatifu. Ni shukrani ya kina tu kwa uwezo na hatari ya mtakatifu, na utunzaji ambao ulifikiwa katika ulimwengu wa kale, unaweza kutuweka kwa uthamini sawia wa kile Yesu alichotimiza kwa ajili yetu katika kifo chake, kupaa kwake, na kutuma kwake Roho Mtakatifu juu yetu.

Lakini sasa kwa kuwa tumewekwa wakfu hivyo, na kwa Roho Mtakatifu, Roho Mtakatifu ametua juu yetu, tunapewa changamoto ya kuendelea kutembea sawasawa na utakaso huu, na kulinda utakatifu wa mwili wa Kristo. Je, tunaongozwaje kufanya hivi? Naam, maandiko ya Agano Jipya yanatuelekeza kulinda utakatifu wa mwili wa Kristo kutokana na uchafuzi wa mifarakano ya ndani, michezo ya mamlaka, au machozi mengine katika kitambaa cha mwili wa Kristo. Ili kulinda kutokana na uchafuzi wa mazoea, maadili, na miradi ya ulimwengu kadiri mambo hayo yanavyoweza kuzuia maono ya uadilifu ya Mungu kwa ajili ya watu wa Mungu na kwa ulimwengu kwa ujumla.

Na, bila shaka, kulinda utakatifu wa mwili wa Kristo kutokana na uchafuzi wa mwenendo wetu mbaya, ambapo tunajaribiwa kufuata misukumo ya tamaa na tamaa zinazotuongoza kukiuka viwango vya Mungu vya utakatifu na haki. Kwa jumla, umakini kwa ulimwengu wa kitamaduni ambamo kanisa la kwanza, imani zake, matendo yake, na maandishi yake yalichukua sura hufanya zaidi ya kutuongoza kwenye usikivu wa kweli zaidi wa maandiko hayo. Pia inatuelekeza kwenye uwezekano wa ufuasi wa kweli zaidi wa maandiko hayo tunapofikiria jinsi yanavyopinga mawazo yetu ya kitamaduni, desturi zetu za kitamaduni na jinsi haya yamepunguza mfano wetu wa maono ya Mungu kwa watu wa Mungu.

Huyu ni Dk. David deSilva katika mafundisho yake juu ya Ulimwengu wa Kitamaduni wa Agano Jipya. Hiki ni kipindi cha 8, Kusoma Waebrania Kuhusiana na Usafi na Uchafuzi.

